

नविन शिधावाटप कार्यालय सुरु करण्याबाबतचे
दि.१८.०६.१९८० च्या शासन निर्णयातील मानदंड व
मानके सुधारीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग

शासन निर्णय क्र.निशिका-६९२३/प्र.क्र.२६६/ना.पु.१५

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय (विस्तार) मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ०३ ऑक्टोबर, २०२५.

- वाचा :-**
- १) शा.नि., अ.ना.पु. व ग्रा.सं.वि. क्र.पीईडी १०८०-५-१-आरआय, दि.१८.०६.१९८०.
 - २) शा. नि., अ.ना.पु.व ग्रा.सं.वि. क्र.संकीर्ण १०१७/प्र.क्र.१५६/ना.पु.१२, दि.१८.०४.२०२२.
 - ३) शा. नि., अ.ना.पु.व ग्रा.सं.वि, क्र. पदनि-११२२/प्र.क्र.१८७/ना.पु.१५, दि.२५.०८.२०२२.
 - ४) नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांचे पत्र क्र. निशि/निवास/प्र.क्र.१८/२०२३/सात/जा.८४, दि.०५.०३.२०२४.
 - ५) नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांचे पत्र क्र. निशि/निवास/प्र.क्र.१८/२०२३/सात/जा.८५, दि.१३.०३.२०२५.
 - ६) नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई यांचे पत्र क्र. निशि/निवास/प्र.क्र.१८/२०२३/सात/जा.८६, दि.२१.०३.२०२५.
 - ७) मा. उप मुख्यमंत्री महोदयांच्या (वित्त व नियोजन, राज्य उत्पादन शुल्क) अध्यक्षतेखालील बैठकीचे इतिवृत्त दि.०५.०३.२०२५.
 - ८) शा.नि., वित्त विभाग, क्र.वेपुर-११२५/प्र.क्र.०१/सेवा-९, दि.०२.०६.२०२५.
 - ९) मा. अपर मुख्य सचिव (सेवा) यांच्या अध्यक्षतेखालील उप समितीचे इतिवृत्त दि.१८.०७.२०२५.

प्रस्तावना:-

संदर्भ क्र. १ दि.१८.०६.१९८० च्या शासन निर्णयानुसार यापुर्वी नविन शिधावाटप कार्यालय सुरु करण्यासाठी एका शिधावाटप कार्यालयाकरीता २२ ते २५ चौरस कि.मी. इतके कार्यक्षेत्र निश्चित करण्यात आले असून, मुंबई ठाणे शिधावाटप क्षेत्रामध्ये एका कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्राच्या अनुषंगाने ४० ते ५० इतकी अधिकृत शिधावाटप दुकानांची संख्या शिधावाटप कार्यालयाकरीता मंजूर करण्यात आली होती. त्याचप्रमाणे शिधावाटप क्षेत्रामध्ये एका कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्राच्या अनुषंगाने १.५० ते २.०० लाख इतकी लोकसंख्या निश्चित करण्यात आली होती.

२. संदर्भ क्र.६ येथील प्रस्तावानुसार, मुंबई-ठाणे शहराच्या लोकसंख्येची घनता लक्षात घेता, शिधावाटप क्षेत्रामध्ये एका शिधावाटप कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्राच्या अनुषंगाने २.५० ते ३.५० लाख इतकी लोकसंख्या निश्चित करण्यास, एका शिधावाटप कार्यालयाकरीता ५ ते १० चौरस कि.मी. इतके कार्यक्षेत्र निश्चित करण्यास तसेच, मुंबई ठाणे शिधावाटप क्षेत्रामध्ये एका कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्राच्या अनुषंगाने ६० ते १०० इतकी अधिकृत शिधावाटप दुकानांची संख्या शिधावाटप कार्यालयांकरीता मंजूर करण्यास तसेच, शासनाकडून कोणत्याही प्रकारचे परवाने देण्याचे बंद करण्यात आल्यामुळे व असलेले परवाने रद्द झाल्यामुळे नियंत्रक शिधावाटप कार्यालयाकडून फक्त सॉल्वंट परवान्यांकरीता अर्ज करणाऱ्या कंपन्यांची अर्जाच्या अनुषंगाने तपासणी करून परवाने निर्गमित करण्यात येत असल्यामुळे परवान्यांची अट शिथील करणे गरजेचे आहे.

तसेच, सद्यःस्थितीत नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई शिधावाटप यंत्रणेमध्ये संगणकीकरणाचा बऱ्याच मोठ्या प्रमाणात वापर झाल्यामुळे व कामकाजाकरीता ऑनलाईन प्रणालीचा वापर होत असल्याने यापूर्वीचे संदर्भ क्र. १ अन्वये निश्चित मानदंड व मानक सुधारित करणे आवश्यक आहे.

३. अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभागाच्या अधिनस्त नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई या कार्यालयाचा सुधारित आकृतीबंध, शासन निर्णय, दि. १८.०४.२०२२ अन्वये व त्याप्रमाणे कार्यालयनिहाय प्रमाणे वर्गीकरण दि. २५.०८.२०२२ अन्वये निश्चित करण्यात आले आहे.

सबब, उपरोक्त सर्व बाबी विचारात घेता, संदर्भ क्र. १ येथील दि. १८ जून, १९८० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये निश्चित केलेले मानदंड व मानक यामध्ये सुधारणा करणे गरजेचे असल्यामुळे, सदरची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई या कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्रात नविन शिधावाटप कार्यालय सुरु करण्यासाठीचे यापूर्वीचे दि.१८.०६.१९८० च्या शासन निर्णयान्वये निश्चित केलेले मानदंड व मानके याद्वारे अधिक्रमित करण्यात येत आहेत व सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मान्यतेने सुधारित मानदंड व मानकास खालीलप्रमाणे मान्यता देण्यात येत आहे.-

अ.क्र	तपशिल	सुधारीत मानदंड आणि मानके
१	शिधावाटप कार्यालयाचे कार्यक्षेत्र	५ ते १० चौरस कि.मी.
२.	लोकसंख्या	२.५० ते ३.५० लाख
३.	अधिकृत शिधावाटप दुकानांची संख्या	६० ते १००
४.	परवाने	निरंक
अधिकारी / कर्मचारी		
१.	शिधावाटप अधिकारी	१
२.	सहा. शिधावाटप अधिकारी (प्रशासन)	२
३.	सहा. शिधावाटप अधिकारी (तपासणी)	२
४.	शिधावाटप निरीक्षक (तपासणी)	१०
५.	शिधावाटप निरीक्षक (प्रशासन)	५
६.	लिपिक-टंकलेखक	१५
७.	शिपाई	२ (बाह्ययंत्रणेद्वारे)
८.	स्वीपर	१ (बाह्ययंत्रणेद्वारे)
९.	मेहतर	१ (बाह्ययंत्रणेद्वारे)
एकूण		३५ + ४ (बाह्ययंत्रणेद्वारे)

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२५१००३१७३५१०७१०६ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

(अशोक आत्राम)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, मलबार हिल, मुंबई
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) सर्व मा. मंत्री / मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधान सभा, विधान भवन, मुंबई.

- ६) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य.
- ७) सर्व मंत्रालयीन विभागाचे मा. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव.
- ८) सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.
- ९) प्रधान महालेखापरिक्षक, लेखा परिक्षा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई .
- १०) महालेखापाल ½, महाराष्ट्र राज्य (लेखा अनुज्ञेयता / लेखापरिक्षा), मुंबई.
- ११) नियंत्रक शिधावाटप व संचालक नागरी पुरवठा, मुंबई.
- १२) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- १३) निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई.
- १४) वित्तीय सल्लागार व उप सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मुंबई.
- १५) कक्ष अधिकारी (व्यय-१०/सेवा-९/आपुक), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १६) सर्व अधिकारी, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १७) निवडनस्ती (ना.पु.१५)